

ສາທາລະນະລັດ ປະຊາທິປະໄຕ ປະຊາຊົນລາວ

ສຳນັກງານນາຍົກລັດຖະມົນຕີ

ກອງທຶນປົກປັກຮັກສາສິ່ງແວດລ້ອມ

ໂຄງການສິ່ງແວດລ້ອມແລະສັງຄົມແຫ່ງ ສປປລາວ ໄລຍະເພີ່ມ

ບົດລາຍງານການປຶກສາຫາລືຊົນເຜົ່າ

21 ຕຸລາ 2009

ພາກທີ 1: ພາກສະເໜີ

1) ຈຸດປະສົງຂອງບົດລາຍງານການປຶກສາຫາລື

ຈຸດປະສົງຂອງບົດລາຍງານການປຶກສາຫາລືນີ້ແມ່ນ ເພື່ອລາຍງານຜົນຂອງກອງປະຊຸມປຶກສາຫາລື ແລະ ສຳພາດກັບຊົນເຜົ່າສ່ວນໜ້ອຍຢູ່ທີ່ ແຂວງ ບໍລິຄຳໄຊຄັ້ງວັນທີ 9-13 ກັນຍາ 2009:

1. ເພື່ອປຶກສາຫາລືຂໍ້ມູນຕ່າງໆທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບ: (1) ການວາງແຜນ ຄສລ ໄລຍະເພີ່ມກັບຊົນເຜົ່າຕ່າງໆ, (2) ບັບປຸງກອບນະໂຍບາຍປົກປ້ອງສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະ ສັງຄົມ ຂອງ ຄສລ ແລະ (3) ນະໂຍບາຍຂອງລັດຖະບານຕໍ່ກັບຊົນເຜົ່າໃຫ້ແກ່ຊົນເຜົ່າຕ່າງໆທີ່ແຂວງບໍລິຄຳໄຊ.
2. ໃຫ້ໂອກາດແກ່ຊົນເຜົ່າຕ່າງໆໃນການໃຫ້ຄຳຄິດຄຳເຫັນເຂົ້າໃນການວາງແຜນໂຄງການ ຄສລ ໄລຍະເພີ່ມ ແລະ ໂຄງການປ່າສະຫງວນຫ້ວຍງົວໄລຍະ 2 ໃຫ້ມີຄວາມເປັນໄປໄດ້ໃນດ້ານການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ.
3. ໃຫ້ໂອກາດ ໃຫ້ແກ່ຊົນເຜົ່າໄດ້ມີຄຳຄິດຄຳເຫັນບັບປຸງເອກະສານກອບນະໂຍບາຍການປົກປ້ອງສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະ ສັງຄົມ ຂອງ ຄສລໃຫ້ດີຂຶ້ນ.

ສ່ວນປະກອບຂອງບົດລາຍງານ

ບົດລາຍງານນີ້ແມ່ນໄດ້ແບ່ງອອກເປັນ 2 ພາກໃຫຍ່ຄື:

- ພາກທີ1: ປະກອບດ້ວຍ 4 ຫົວຂໍ້ຄື: ຂໍ້ສັ່ງເຂບກ່ຽວກັບບົດລາຍງານ, ຈຸດປະສົງ ແລະ ວິທີດຳເນີນການປຶກສາຫາລືກັບຊົນເຜົ່າ.
- ພາກທີ2: ປະກອບດ້ວຍຫົວຂໍ້ 5-8 ຄື: ລາຍງານໂດຍຫຍໍ້ກ່ຽວກັບວິທີການດຳເນີນປະຊຸມປຶກສາຫາລືທີ່ໄດ້ຈັດຂຶ້ນຄື: ປະຊຸມປຶກສາຫາລືເປີດກ້ວາງ, ປະຊຸມພົບປະນຳບັນດາພາກສ່ວນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ແລະ ສຳພາດປະຊາຊົນ ພ້ອມນີ້ກໍໄດ້ລວມທັງການສະຫຼຸບ ແລະ ຜົນຂອງການແນະນຳທິດທາງໃນຂັ້ນຕອນຕໍ່ໄປ.

2) ການມີສ່ວນຮ່ວມຂອງແຕ່ລະພາກສ່ວນກ່ຽວຂ້ອງ

ຫຼາຍໆປະເພດຄົນກໍໄດ້ເຂົ້າຮ່ວມປຶກສາຫາລືຢູ່ໃນລະດັບສູນກາງ, ແຂວງ, ເມືອງ, ແລະ ບ້ານ ເຊິ່ງລວມທັງໝົດຢ່າງໜ້ອຍ 121 ຄົນ, ໃນລະດັບສູນກາງແມ່ນ ກປສ ຮ່ວມກັບແນວລາວສ້າງຊາດໄດ້ລິເລີ້ມຂະບວນການວາງແຜນ ເພື່ອຈັດປະຊຸມປຶກສາຫາລືກັນຄັ້ງນີ້ ໂດຍພາຍໃຕ້ການແນະນຳຢ່າງໃກ້ສິດຂອງທະນາຄານໂລກ, 2 ຕົວແທນຈາກວິທະຍຸ ພາສາມົງ ແລະ ພາສາກຶມມຸ ກໍໄດ້ເຂົ້າຮ່ວມຂະບວນການປຶກສາ

ຫາລື ແລະ ແປພາສາໃນຂະນະດຳເນີນກອງປະຊຸມກັບຊົນເຜົ່າຂອງເຂົາເຈົ້າ. ພ້ອມກັນນີ້ກໍຍັງໄດ້ອອກ ອາກາດວິທະຍຸປະມານ 35 ນາທີເປັນພາສາມົ້ງ ແລະ ກຶມມຸ ກ່ຽວກັບຂະບວນການປົກສາຫາລື, ຜົນຂອງ ການປົກສາຫາລື ແລະ ສຳພາດປະຊາຊົນ.

ຢູ່ໃນລະດັບແຂວງກໍມີຫ້ອງວ່າການແຂວງ, ພະແນກກະສິກຳປ່າໄມ້, ຫ້ອງການ ຊນສ, ແນວລາວ ສ້າງຊາດແຂວງ, ພະນັກງານ ຄສລ ປະຈຳແຂວງກໍໄດ້ເຂົ້າຮ່ວມຂະບວນການວາງແຜນທີ່ໄດ້ຈັດເປັນປະ ຊຸມປົກສາຫາລືເປັນໝູ່ຂະນະ ແລະ ສຳພາດບຸກຄົນເພື່ອວາງແຜນດຳເນີນປະຊຸມປົກສາຫາລືແຕ່ລະຂັ້ນ ຕອນຢູ່ບ້ານ. ຢູ່ໃນລະດັບເມືອງກໍແມ່ນຕົວແທນຈາກຫ້ອງການອ້ອມຂ້າງເມືອງລວມກຸ່ມບ້ານກໍໄດ້ເຂົ້າຮ່ວມ ຂະບວນການ. ຢູ່ລະດັບບ້ານ ແມ່ນຕົວແທນຊົນເຜົ່າມົ້ງ ແລະ ກຶມມຸ ແລະ 7 ອົງການຈັດຕັ້ງບ້ານ (ນາຍ ບ້ານ, ແມ່ຍິງ, ຊາວໜຸ່ມ, ແນວໂຮມ, ເຖົ້າແກ່ອາວຸໂສຂອງຊົນເຜົ່າໃນບ້ານ) ກໍໄດ້ເຂົ້າຮ່ວມປະຊຸມ ແລະ ໃຫ້ການສຳພາດແກ່ຄະນະຈັດຕັ້ງ, ໃນນີ້ສ່ວນໃຫຍ່ແມ່ນເພດຊາຍຫຼາຍກ່ວາໝູ່. ສຳລັບຢູ່ເມືອງບໍລິຄັນນັນ ມີ 61 ຄົນເຂົ້າຮ່ວມ ແລະ ແມ່ຍິງກວມເອົາ 41% ເປັນຕົ້ນແມ່ນຕົວແທນຂອງຊົນເຜົ່າກຶມມຸກວມຫຼາຍກ່ວາໝູ່ (ເບິ່ງເອກະສານຊ້ອນທ້າຍ8).

ວິທີການ ແລະ ຂະບວນການປົກສາຫາລືຊົນເຜົ່າ

ປະຊຸມປົກສາຫາລືໄດ້ຈັດເປັນ 3 ຮູບການຄື: ສຳພາດບຸກຄົນ, ປົກສາຫາລືເປັນໝູ່ຄະນະ ແລະ ຈັດ ປະຊຸມໃນຂັ້ນພື້ນຖານ. ໃນແຕ່ລະຮູບການພົບປະນີ້ແມ່ນໄດ້ໃຊ້ນາຍແປພາສາຊົນເຜົ່າເຂົ້າຊ່ວຍແປເພື່ອ ໃຫ້ການສື່ສານໄດ້ຮັບຄວາມເຂົ້າໃຈຢ່າງເຕັມເມັດເຕັມໜ່ວຍ. ຂະບວນການປົກສາຫາລືນີ້ໄດ້ເລີ່ມຕົ້ນດ້ວຍ ການຕັດສິນວິທີການວາງແຜນ. ດຳເນີນ ແລະ ເລືອກຜູ້ເຂົ້າຮ່ວມໃຫ້ຖືກກັບຈຸດປະສົງ ແລະ ເປົ້າໝາຍ ໂດຍສະເພາະແມ່ນຜູ້ໃດຄວນເຂົ້າຮ່ວມໃນຂັ້ນຕອນໃດຂອງການປົກສາຫາລື ເພື່ອເປັນການສັງລວມຂໍ້ມູນ ຈາກແຕ່ລະຜູ້ເຂົ້າຮ່ວມຢູ່ໃນແຕ່ລະຂັ້ນຕອນ.

ພາກທີ2: ບົດລາຍງານ

3) ບົດລາຍງານຜົນປະຊຸມປຶກສາຫາລື

5.1. ເປີດປະຊຸມ

ທ່ານ ເຍ່ຍເກີຢ່າ ໜໍ່ຈໍຈົງຕົວ ຫົວໜ້າກົມຊົນເຜົ່າໄດ້ກ່າວເປີດປະຊຸມເປັນທາງການໂດຍມີຂໍ້ສະຫຼຸບໄດ້ໂດຍຫຍໍ້ຄື: ທ່ານໄດ້ກ່າວເຖິງຈຸດປະສົງຂອງການປະຊຸມປຶກສາຫາລືໃນຄັ້ງນີ້ ແລະໃຫ້ຂໍ້ສັ່ງເຂບໂດຍຫຍໍ້ກ່ຽວກັບ ຄສລ ໄລຍະເພີ່ມ, ໂຄງການຫ້ວຍງົວໄລຍະ2, ລະດົມໃຫ້ທຸກພາກສ່ວນທີ່ເຂົ້າຮ່ວມຕັ້ງອີກຕັ້ງໃຈສຸມໃສ່ການປະກອບຄໍາຄິດຄໍາເຫັນໃຫ້ແກ່ກອງປະຊຸມ, ທ່ານໄດ້ກ່າວວ່າ ການໃຫ້ຄໍາຄິດຄໍາເຫັນແກ່ທຸກໆຂັ້ນຕອນຂອງການສ້າງບົດລາຍງານນີ້ແມ່ນມີຄວາມສໍາຄັນທີ່ສຸດໂດຍສະເພາະແມ່ນການວາງແຜນ ຄສລ ໄລຍະເພີ່ມ ພ້ອມວິທີການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດຢູ່ທຸກຂັ້ນ (ແຂວງ, ເມືອງ ແລະ ບ້ານ) ພ້ອມກັນນີ້ແມ່ນຍັງໄດ້ກ່າວກ່ຽວກັບຄວາມສໍາຄັນຂອງ ຄສລ ຕໍ່ກັບວຽກງານການປົກປັກຮັກສາສິ່ງແວດລ້ອມທີ່ຕິດພັນການພັດທະນາຊຸມຊົນໃນແຂວງບໍລິຄໍາໄຊ.

5.2 . ຈຸດປະສົງ, ວິທີການ, ຄາດໝາຍຜົນທີ່ຈະໄດ້ຮັບຈາກການປະຊຸມ

ຈຸດປະສົງ: ຈຸດປະສົງຂອງປະຊຸມປຶກສາຫາລືຄັ້ງນີ້ມີຄື:

- ສະເໜີແນວຄວາມຄິດຂອງ ຄສລ ໄລຍະເພີ່ມໂດຍສະເພາະແມ່ນໂຄງການເຄືອຄ່າຍການປະສານງານຂອງຊຸມຊົນກ່ຽວກັບການອະນຸລັກສິ່ງແວດລ້ອມ ພ້ອມນີ້ກໍໄດ້ທົບທວນມີຄໍາເຫັນແກ່ນະໂຍບາຍກອບການປ້ອງກັນສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະ ສັງຄົມ, ແລະ ນະໂຍບາຍຊົນເຜົ່າໃຫ້ແກ່ປະຊາຊົນໃນພື້ນທີ່ເປົ້າໝາຍໄດ້ຮັບຊາບ.
- ປະເພດຄວາມຕ້ອງການຂອງປະຊາຊົນໂດຍການປຶກສາຫາລືເປັນກຸ່ມຢູ່ທີ່ປະຊຸມ
- ສັງລວມຄໍາຄິດຄໍາເຫັນ ແລະ ຄວາມຕ້ອງການຂອງປະຊາຊົນ ແລະ ອົງການຈັດຕັ້ງຂັ້ນພື້ນຖານເພື່ອນໍາມາປັບປຸງບົດສະເໜີໂຄງການຂອງ ຄສລ ໄລຍະເພີ່ມ ເພື່ອຮັບປະກັນໃຫ້ປະຊາຊົນໄດ້ຮັບຜົນປະໂຫຍດສູງສຸດຈາກໂຄງການໂດຍສະເພາະແມ່ນຊົນເຜົ່າສ່ວນໜ້ອຍ ແລະ ຍັງເປັນການປັບປຸງໃຫ້ກອບນະໂຍບາຍປົກປ້ອງສັງຄົມ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມສົມບູນຂຶ້ນ.

ວິທີການ:

ໃນປະຊຸມຂອງວັນທີ 11/9/09 ໄດ້ສະເໜີກ່ຽວກັບ ຄສລ ໄລຍະເພີ່ມ ໂດຍສະເພາະແມ່ນໂຄງການຍ່ອຍຂອງຊຸມຊົນ (ເຄືອຄ່າຍອະນຸລັກຊີວະນາໆພັນຂອງຊຸມຊົນ) ແລະ ໂຄງການຍ່ອຍຄຸ້ມຄອງອ່າງນໍ້າເທີນນໍ້າ-ກະດິງ ລວມທັງສັງລວມໂດຍຫຍໍ້ກ່ຽວກັບຜົນກະທົບທີ່ຈະຕາມມາຈາກໂຄງການພ້ອມກັນນີ້ກໍຍັງສະເໜີ

ກ່ຽວກັບກອບນະໂຍບາຍປ້ອງກັນສັງຄົມ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະ ນະໂຍບາຍຊົນເຜົ່າກ່ອນຈະສະເໜີ ເນື້ອໃນຕໍ່ກອງປະຊຸມນັ້ນທີ່ມາດຕະການດຳເນີນກອງປະຊຸມກໍ່ໄດ້ສະເໜີໃຫ້ແຕ່ລະຄົນເຂົ້າຮ່ວມໄດ້ບັນທຶກສິ່ງທີ່ບໍ່ຈະ ແຈ້ງ ແລະ ຄຳຖາມຂອງຕົນເອງທີ່ມີໃນແຕ່ລະບົດສະເໜີເພື່ອຈະໄດ້ນຳມາປຶກສາຫາລືຫຼັງຈາກສະເໜີຈົບ. ໃນພາກປ່າຍ ຫຼັງຈາກຮັບປະທານອາຫານທ່ຽງນຳກັນໝົດແລ້ວ ກໍ່ໄດ້ແບ່ງເປັນຈຸ ຕາມທ້ອງຖິ່ນ ແລະ ຕາມໝວດພາສາເວົ້າເປັນ 3 ຈຸ, ຈຸລະປະມານ 15 ຄົນ. ຫຼັງຈາກປຶກສາຫາລືຄະນະຮັບຜິດຊອບກໍ່ໄດ້ສັງ ລວມຄວາມຄິດຄວາມເຫັນ ແລະ ໄດ້ກ່າວປິດປະຊຸມເປັນທາງການ. ໃນຂະນະປະຊຸມ, ທາງທີມງານຮັບ ຜິດຊອບກໍ່ໄດ້ລະດົມໃຫ້ໃຊ້ຫຼາຍພາສາ (ລາວ, ມົ້ງ, ກຶມມຸ) ເພື່ອເຮັດແນວໃດໃຫ້ຜູ້ເຂົ້າຮ່ວມເຂົ້າໃຈແຈ້ງທີ່ ສຸດ

ຄາດໝາຍທີ່ຈະໄດ້ຮັບ:

- ສັງລວມຄວາມຄິດຄວາມເຫັນໃສ່ບົດສະເໜີຂອງ ຄສລ ໄລຍະເພີ່ມ ໂດຍສະເພາະແມ່ນຄຳເຫັນຕໍ່ ບົດສະເໜີເຄື່ອນຍ້າຍອະນຸລັກຂອງຊຸມຊົນ ແລະ ບົດສະເໜີການຄຸ້ມຄອງອ່າງນ້ຳເທິນນ້ຳກະດິງ.
- ສັງລວມຄວາມຄິດເຫັນຕໍ່ກອບນະໂຍບາຍປ້ອງກັນສັງຄົມ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ, ລາຍການປະຊຸມ ລາຍລະອຽດຂອງວາລະສານປະຊຸມເບິ່ງທີ່ເອກະສານຕິດຂັດ2.

. ສັງລວມພາກປຶກສາຫາລື

ຂັ້ນຕອນທີ1: ທີມງານທະນາຄານໂລກ ແລະ ກປສ ໄດ້ປຶກສາຫາລືກັບສູນກາງແນວລາວສ້າງຊາດທີ່ ວຽງຈັນ ເພື່ອຊອກຮູ້ບັນຫາຕ່າງໆຂອງຊົນເຜົ່າ ແລະ ພາລະບົດບາດຂອງແນວລາວຢູ່ ສປປລາວ. ໃນ ນີ້ສູນກາງແນວລາວສ້າງຊາດແມ່ນມີພາລະບົດບາດປົກປ້ອງສິດທິຂອງຊົນເຜົ່າຕາມກົດໝາຍແລະ ລັດຖະທຳມະນູນຂອງ ສປປລາວ. ປະຈຸບັນຢູ່ສປປລາວປະກອບດ້ວຍ 49 ຊົນເຜົ່າແລະປະກອບດ້ວຍ 4 ໝວດພາສາທີ່ແຕກຕ່າງກັນ. ສຳລັບຢູ່ແຂວງບໍລິຄຳໄຊ,ປະກອບມີ 3 ໝວດພາສາຕົ້ນຕໍຄື: ລາວ, ມົ້ງ ແລະ ກຶມມຸ ເຊິ່ງເປັນ 3 ພາສາທີ່ທີມງານຈັດຕັ້ງໄດ້ຜິຈາລະນາໃຊ້ເປັນພາສາລະຫວ່າງດຳເນີນ ປະຊຸມປຶກສາຫາລື. ກປສ ໄດ້ເຊື່ອເຊີນສູນກາງແນວລາວສ້າງຊາດແລ້ວ ທະນາຄານໂລກມາປຶກສາ ຫາລືກ່ຽວກັບຈຸດປະສົງ ແລະ ລະດັບຄາດໝາຍທີ່ຈະໄດ້ຮັບແລະເນື້ອໃນຂອງການປຶກສາຫາລືຊົມເຜົ່າ ແລະ ທິດທວນຄືນພາລະບົດບາດຂອງແນວລາວສ້າງຊາດຕໍ່ກັບການປຶກສາຫາລືຊົມເຜົ່າ.

ຂັ້ນຕອນທີ່ 2: ປກສ ໄດ້ເຊີນສູນກາງແນວລາວໄປເປັນຜູ້ດຳເນີນການປົກສາທາລີເປັນທາງການພ້ອມດຽວກັນນີ້ກໍໄດ້ເຊີນນັກຂ່າວຈາກວິທະຍຸກະຈາຍສຽງແຫ່ງຊາດມາເປັນພາສາແປເປັນ ລາວ-ກຶມມຸ ແລະ ລາວ-ມົງ.

ຂັ້ນຕອນທີ່3: ກປສໄດ້ສະໜອງທຶນ ແລະ ຊ່ວຍເຫຼືອດ້ານການດຳເນີນໃຫ້ແກ່ສູນກາງແນວລາວເພື່ອຈັດປະຊຸມໃນຄັ້ງນີ້ ໂດຍມີການປະສານສົມທົບຢ່າງໃກ້ສິດກັບອົງການຈັດຕັ້ງຂັ້ນແຂວງບໍລິຄຳໄຊ.

ຄສລ ໄລຍະເພີ່ມ

ພາກສະເໜີລວມກຸ່ມກັບ ຄສລໄລຍະເພີ່ມ ແລະ ໂຄງການປ່າສະຫງວນຫ້ວຍງົວໄລຍະ2

ສັງລວມຄສລໄລຍະເພີ່ມ

ຈຸດປະສົງ ຄສລໄລຍະເພີ່ມນີ້ໄດ້ສຸມໃສ່:

ກ. ປັບປຸງຄວາມສາມາດໃຫ້ແກ່ອຳນາດການປົກຄອງຂັ້ນເມືອງ ແລະ ແຂວງໃນດ້ານການຕິດຕາມກວດກາ ແລະ ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດນະໂຍບາຍປົກປ້ອງສັງຄົມ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມທີ່ຕິດພັນກັບໂຄງການພັດທະນາຕ່າງໆ.

ຂ. ສ້າງຄວາມເຂັ້ມແຂງໃຫ້ທ້ອງຖານ ຊຸມສ ແຂວງເພື່ອຈັດຕັ້ງປະຕິບັດແລະຕິດຕາມກວດກາຍຸດທະສາດສິ່ງແວດລ້ອມແຂວງ ພ້ອມທາງສ້າງຖານຂໍ້ມູນຕິດຕາມກວດກາໂຄງການພັດທະນາ.

ຄ. ສ້າງຄວາມເຂັ້ມແຂງໃຫ້ປະຊາຊົນຢູ່ຕາມສາຍນ້ຳເທີນ-ນ້ຳກະດິງໃນດ້ານການອະນຸລັກປ່າສະຫງວນ ແລະ ປົກປັກຮັກສາອ່າງສາຍນ້ຳ ລວມທາງຊີວະນາໆພັນ ແລະ ຊັບພະຍາກອນອື່ນໆພ້ອມທັງຈັດຫາທາງເລືອກວິທີການທຳມາຫາກິນທີ່ເໝາະສົມກັບພື້ນທີ່ນັ້ນ.

ໃນການປົກສາທາລີກັນຄັ້ງນີ້ ໄດ້ເໝາະສົມໃສ່ຈຸດປະສົງທີ່ 3 ທີ່ໄດ້ສະເໜີເປັນໂຄງການຍ່ອຍ. ເຄືອຄາຍອະນຸລັກຂອງຊຸມຊົນ ແລະ ໂຄງການຄຸ້ມຄອງອ່າງຮັບນ້ຳເທີນ-ນ້ຳກະດິງດັ່ງລຸ່ມນີ້:

ໂຄງການເຄືອຄາຍອະນຸລັກຊຸມຊົນ

ໂຄງການຍ່ອຍນີ້ມີຈຸດປະສົງເລືອກເອົາບ້ານຕົວແທນຈຳນວນໜຶ່ງຢູ່ໃກ້ກັບປ່າສະຫງວນນ້ຳເທີນ-ນ້ຳກະດິງມາເປັນຕົວແບບໃນການອະນຸລັກປ່າສະຫງວນ ແລະ ນຳໃຊ້ເຄື່ອງປ່າຂອງດົງທີ່ຕິດພັນກັບການປັບປຸງຊີວິດການເປັນຢູ່ຂອງປະຊາຊົນໃຫ້ດີຂຶ້ນໂຄງການນີ້ແມ່ນສຸມໃສ່:

- 1) ສ້າງຈິດສຳນຶກໃຫ້ປະຊາຊົນໃນຂອບເຂດອ້ອມແອ້ມປ່າສະຫງວນນ້ຳເທີນນ້ຳກະດິງໃຫ້ມີຄວາມຮັບຮູ້ ແລະ ເຂົ້າໃຈຄວາມສຳຄັນຂອງຫຼາກຫຼາຍຊີວະນາໆພັນ ແລະ ປົກປັກຮັກສາແຫຼ່ງນ້ຳເພື່ອຕອບສະໜອງການນຳໃຊ້ນ້ຳຂອງບັນດາໂຄງການໄພພິບັດຕົກໃຫ້ມີຄວາມຍືນຍົງ.

- 2) ສ້າງເຄືອຄ່າຍປະສານງານໃຫ້ອົງການຈັດຕັ້ງຂັ້ນເມືອງ ແລະ ບ້ານໃຫ້ມີຄວາມເຂັ້ມແຂງແລະເພີ່ມທະວີການປຸກລະດົມປະຊາຊົນເຂົ້າຮ່ວມໃນກິດຈະກຳອານຸລັກປ່າສະຫງວນ, ປັບປຸງກົດລະບຽບຕ່າງໆໃຫ້ກາຍເປັນນິຕິກຳທ້ອງຖິ່ນແລ້ວພົມອອກເຜີຍແຜ່ໃຫ້ປະຊາຊົນໄດ້ຮັບຊາບ ແລະ ເຂົ້າໃຈຢ່າງທົ່ວເຖິງ.
 - 3) ປັບປຸງວິທີຊີວິດການເປັນຢູ່ຂອງປະຊາຊົນໂດຍການສົ່ງເສີມການຜະລິດໃຫ້ມີປະສິດທິພາບສູງເພື່ອເຮັດແນວໃດໃຫ້ເຂົາເຈົ້າຄ່ອຍໆປະລະການທຳມາຫາກິນຕາມທຳມະຊາດເທື່ອລະໜ້ອຍ.
 - 4) ຍົກສູງການນຳໃຊ້ ແລະ ຄຸ້ມຄອງເຄື່ອງປ່າຂອງດົງໃຫ້ມີຄວາມຍືນຍົງຢູ່ໃນບໍລິເວນອ້ອມແອ້ມປ່າສະຫງວນນາກາຍນ້ຳເທີນ ແລະ ນ້ຳກະດິງ.
- ສັງລວມກ່ຽວກັບໂຄງການຄຸ້ມຄອງຮັບອ່າງນ້ຳເທີນນ້ຳກະດິງ
ໂຄງການຍ່ອຍໄດ້ສັງລວມໂດຍຫຍໍ້ດັ່ງນີ້:
 - 1) ສ້າງຄວາມເຂັ້ມແຂງດ້ານເຕັກນິກໃນການຕິດຕາມກວດກາອັດຕາການໄຫຼຂອງນ້ຳ, ຄຸນນະພາບນ້ຳ, ການປະມຸງ ແລະ ນິເວດທາງນີ້.
 - 2) ປັບປຸງຂອດປະສານງານລະຫວ່າງບັນດາໂຄງການໄຟຟ້ານ້ຳຕົກທັງ 4 ແຫ່ງເພື່ອໃຫ້ມີຜົນກະທົບໜ້ອຍທີ່ສຸດໃຫ້ແກ່ຊຸມຊົນໃນຂົງເຂດນັ້ນ.
 - 3) ເພື່ອຮັບປະກັນການປົກປັກຮັກສາແຫ່ງນ້ຳໃຫ້ໃຫ້ໄດ້ສູງສຸດ.
 - 4) ຈັດຫາ ແລະ ຄຸ້ມຄອງແຫຼ່ງນ້ຳໃຫ້ຊຸມຊົນໃຫ້ມີຄວາມສະເໝີພາບຕິດພັນກັບວິຖີຊີວິດທີ່ດີກ່ວາເກົ່າ.

5.4.2 ສັງລວມຄຳຄິດຄຳເຫັນທີ່ມີຕໍ່ ຄສລ ໄລຍະເພີ່ມ

- ຄຳເຫັນຕໍ່ ຄສລ ໄລຍະເພີ່ມ

ໂດຍຫຼັກການແລ້ວຜູ້ເຂົ້າຮ່ວມເຫັນດີຕໍ່ຈຸດປະສົງຂອງ ຄສລ ໄລຍະເພີ່ມໂດຍສະເພາະແມ່ນເຫັນດີນຳ 2 ໂຄງການຍ່ອຍທີ່ໄດ້ສະເໜີນັ້ນ. ເຖິງຢ່າງໃດກໍຕາມເຂົາກໍຍັງໄດ້ມີຄຳເຫັນເພີ່ມເຕີມໃສ່ 2 ໂຄງການ (ໂຄງການເຄືອຄ່າຍອານຸລັກຂອງຊຸມຊົນ ແລະ ຄຸ້ມຄອງອ່າງຮັບນ້ຳເທີນ-ນ້ຳກະດິງຄື:

ກ). ດ້ານໂຄງຮ່າງການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ

ໃນປະຊຸມປຶກສາຫາລືເຫັນດີນຳຮູບແບບ ແລະ ວິທີການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດໂຄງການເຄືອຄ່າຍອະນຸລັກຊຸມຊົນໂດຍໄດ້ສະເໜີເພີ່ມເຕີມບາງຈຸດຄື: ສະເໜີໃຫ້ແຕ່ງຕັ້ງພະນັກງານອາວຸໂສຢູ່ທ້ອງຖານເມືອງ (ຖ້າເປັນໄປໄດ້ທົ່ວໜ້າທ້ອງຖານກໍຍິ່ງເປັນການດີ) ມາແທນຄະນະກຳມະການຮັບຜິດຊອບຢູ່ຂັ້ນເມືອງ. ບັນຫາສ້າງຄວາມເຂັ້ມແຂງໃຫ້ອົງການຮັບຜິດຊອບນີ້ນັບວ່າເປັນວຽກງານໜຶ່ງທີ່ສຳຄັນທີ່ສຸດ ແລະ ຈະຕ້ອງເຮັດໄດ້ໂດຍຜ່ານ:

- ຝຶກອົບຮົມກັບທີ່ຢູ່ໜ້າທີ່ວຽກງານ
- ຈັດທັດສະນະສຶກສາຢູ່ບ້ານອື່ນໆທີ່ມີບົດຮຽນແລ້ວເພື່ອຈະໄດ້ຖອດຖອນເອົາບົດຮຽນທີ່ດີ
- ຊ່ວຍປັບປຸງຂອດປະສານງານລະຫວ່າງຊຸມຊົນ ແລະ ແມ່ຄ້າຜູ້ຮັບຊື້ຜະລິດຕະພັນເພື່ອຮັບປະກັນລາຄາຜົນລະບູກໃຫ້ໄປຕາມສັນຍາໂດຍສະເພາະແມ່ນຢູ່ເມືອງຄຳເກີດ.

ຂ). ທາງເລືອກໃນການພັດທະນາຊີວິດການເປັນຢູ່, ຢູ່ເມືອງຄຳເກີດ

ໂຄງການບຸລິດມະສິດຕ່າງລຸ່ມນີ້ໄດ້ຮັບການຍົກຂຶ້ນເພື່ອເປັນທາງເລືອກໃນການດຳເນີນໂຄງການ

- ປູກເຄື່ອງປ່າຂອງດົງເສີມຕາມປ່າ
- ສົ່ງເສີມພືດໄລຍະສັ້ນເປັນຕົ້ນ, ສາລີ ແລະ ມັນຕົ້ນ
- ສັດລ້ຽງພື້ນບ້ານ (ໝູ, ໄກ່, ກົບ)
- ພັດທະນາສິມິແຮງງານໃນດ້ານທີ່ມີຕະຫຼາດຕາມຕ້ອງການ

ຄ). ທາງເລືອກໃນການພັດທະນາຊຸມຊົນຢູ່ເມືອງປາກກະດິງ

- ຍົກສູງປະສິດທິພາບໃຫ້ເຂົ້ານາ
- ຕຳຮູບ ທໍ່ໃໝ່ໃຫ້ ຊາຍ, ຍິງ
- ລ້ຽງສັດນ້ອຍ ແລະ ສັດໃຫຍ່
- ສົ່ງເສີມປູກພືດປອດສານຜິດ
- ສົ່ງເສີມການປູກກ້ວຍຕາມພື້ນທີ່ໆເໝາະສົມ
- ສົ່ງເສີມປກເຫັດ
- ຈັດຫາຊົນລະປະທານຂະໜາດນ້ອຍ.

5.5. ປັບປຸງນະໂຍບາຍການປ້ອງກັນການກະທົບຕໍ່ສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະ ສັງຄົມ

5.5.1. ພາກສະເໜີກ່ຽວກັບການປັບປຸງກອບນະໂຍບາຍປ້ອງກັນຜົນກະທົບຕໍ່ສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະ ສັງຄົມ

ໃນທີ່ປະຊຸມ ໄດ້ໃຊ້ 2 ພາສາທ້ອງຖິ່ນຕື່ມໃຫ້ແກ່ຕົວແທນຂອງຊົນເຜົ່າທີ່ມາເຂົ້າປະຊຸມໃຫ້ມີຄວາມເຂົ້າໃຈແຈ້ງ.

- 1) ກອບນະໂຍບາຍນີ້ໄດ້ສ້າງຂຶ້ນມາເພື່ອຫຼຸດຜ່ອນຜົນກະທົບຕໍ່ສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະ ສັງຄົມຈາກການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດໂຄງການຍ່ອຍທີ່ໄດ້ທຶນຈາກ ຄສລ. ຜ່ານການສັງລວມຈຸດປະສົງ ແລະ ກິດຈະກຳຂອງໂຄງການຍ່ອຍແລ້ວເພື່ອໃຫ້ມີຄວາມໝັ້ນໃຈວ່າຈະບໍ່ມີຜົນກະທົບຕໍ່ສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະ ສັງຄົມເທົ່າທີ່ຄວນ ເພາະວ່າຕາມປົກກະຕິແລ້ວ ຄສລ ຈະສະໜັບສະໜູນແຕ່ໂຄງການທີ່ບໍ່ມີອັດຕາສ່ຽງຕໍ່ການເວັ້ນຄືນທີ່ດີ, ບໍ່ຈຳກັດການເຂົ້າທານຳໃຊ້ຊັບພະຍາກອນ, ຫຼື ບໍ່ມີຜົນກະທົບໃຫ້ແກ່ຊົນເຜົ່າ

ສ່ວນນ້ອຍ ຫຼື ທຳລາຍມໍລະດົກທາງດ້ານທຳມະຊາດ. ເພື່ອຮັບປະກັນບໍ່ໃຫ້ມີຜົນກະທົບເຫຼົ່ານັ້ນ, ຄສລ ຈຶ່ງໄດ້ສ້າງເງື່ອນໄຂກວດກາບັນດາຜົນກະທົບທາງລົບທີ່ອາດຈະເກີດຂຶ້ນລວມທັງແຜນດຳເນີນງານເພື່ອແກ້ໄຂຜົນກະທົບ (ຖ້າມີ). ເພື່ອຮັບປະກັນວ່າທຸກໂຄງການຍ່ອຍແມ່ນໄດ້ໃຈ້ແຍກບັນດາຜົນກະທົບທີ່ຈະເກີດຂຶ້ນ ພ້ອມທັງວາງແຜນແກ້ໄຂກ່ອນຈຶ່ງດຳເນີນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດໂຄງການ. ທັງໝົດນີ້ກໍ່ເພື່ອແນໃສ່ຕອບສະໜອງຕາມນະໂຍບາຍການພັດທະນາຂອງ ສປປລາວ ແລະ ນະໂຍບາຍປົກປ້ອງຜົນປະໂຫຍດຂອງສັງຄົມ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມຂອງຜູ້ໃຫ້ທຶນໄປພ້ອມກັນ.

- 2) ກອບນະໂຍບາຍນີ້ໄດ້ນຳໃຊ້ເປັນເຄື່ອງມື, ໃນການກັນກອງບົດສະເໜີຂໍທຶນຈາກ ກປສ ຢູ່ໃນ 2 ກອງທຶນຍ່ອຍ ທີ່ຈະໄດ້ຮັບຈາກ ຄສລ ໄລຍະເພີ່ມ
- 3) ບັນດາລາຍການກິດຈະກຳທີ່ບໍ່ໃຫ້ເຮັດ: ເພື່ອລຶກລ້ຽງຜົນກະທົບທີ່ອາດຈະເກີດຂຶ້ນຕໍ່ສັງຄົມ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ, ບັນດາກິດຈະກຳຕໍ່ໄປນີ້ຈະຕ້ອງລຶກເວັ້ນບໍ່ໃຫ້ມີຢູ່ໃນບົດສະເໜີໂຄງການຍ່ອຍທີ່ຈະໄດ້ຮັບທຶນຈາກ ຄສລ
 - i. ມີການຍົກຍ້າຍປະຊາຊົນ, ແລະ/ຫຼື ມີການກົດຂວາງບາງກິດຈະກຳຄ້າຂາຍຂອງປະຊາຊົນ
 - ii. ການສູນເສຍທີ່ດິນຂອງປະຊາຊົນຫຼາຍກວ່າ 200 ຄົນ ຫຼື 40 ຄອບຄົວ
 - iii. ມີການຍົກຍ້າຍ ຫຼື ສືບຕໍ່ຍົກຍ້າຍປະຊາຊົນອອກຈາກເຂດປ່າສະຫງວນ
 - iv. ກິດຈະກຳທີ່ຈະມີຜົນກະທົບຕໍ່ຊົນເຜົ່າສ່ວນໜ້ອຍ ຫຼື ເປັນກິດຈະກຳທີ່ຍ່ອມຮັບໃຫ້ແກ່ເຂົາເຈົ້າ
 - v. ກິດຈະກຳສ້າງຄວາມສູນເສຍດ້ານວັດທະນະທຳລວມທັງສາສາໜາ, ຮີດຄອງປະເພນີຂອງປະຊາຊົນ ຊົນເຜົ່າໃດໜຶ່ງ
 - vi. ການກໍ່ສ້າງທາງ, ການບູລະນະທາງ ຫຼື ຕັດທາງຢ່າງໃນເຂດປ່າສະຫງວນ
 - vii. ມີການຈັດຊື້ເຊື້ອໄຟ, ຈັກໂປ່ມນ້ຳຕ່າງໆ, ປືນ, ຈັກສະຕິງຕັດໄມ້, ຍາຂ້າຫຍ້າ ຄ້າແມງໄມ້ ຫຼື ວັດຖຸທີ່ມີສານເຄມີອັນຕະລາຍ ຫຼື ສິ່ງອື່ນໆທີ່ຈະມີຜົນກະທົບຕໍ່ສິ່ງແວດລ້ອມ
 - viii. ການຕັດໄມ້ທຳລາຍປ່າ ເປັນຕົ້ນ, ການຕັດໄມ້ຂາຍ, ການເກັບກູ້ ຫຼື ດຳເນີນການແປຮູບເຄື່ອງປ່າຂອງດົງແຕ່ກໍ່ບໍ່ປະຕິເສດກິດຈະກຳເກັບກູ້ ຫຼື ດຳເນີນການແປຮູບເຄື່ອງປ່າຂອງດົງທີ່ມີຄວາມຍືນຍົງ ແລະ ມີແຜນຄຸ້ມຄອງຊັບພະຍາກອນທີ່ມີລັກສະນະຍືນຍົງ.
 - ix. ແນະນຳ ຫຼື ນຳເອົາພືດພັນ, ສັດຈາກຕ່າງທ້ອງຖິ່ນ (ຕ່າງປະເທດ) ເຂົ້າມາລ້ຽງທີ່ເຫັນວ່າຈະມີການປ່ຽນແປງລະບົບນິເວດ ຫຼື ມີຜົນກະທົບຕໍ່ລະບົບນິເວດຂອງສິ່ງແວດລ້ອມໃນພື້ນທີ່ນັ້ນ
 - x. ກິດຈະກຳທີ່ຈະລ້ຽງໃຫ້ມີການປ່ຽນແປງໂຄງສ້າງຂອງລະບົບດ້ານນິເວດຂອງທຳມະຊາດທີ່ຊື່ແຈງໃຫ້ເຫັນວ່າຜົນໄດ້ນັ້ນບໍ່ເທົ່າກັບຜົນເສຍທີ່ອາດຈະເກີດຂຶ້ນ

- xii. ໂຄງການກໍ່ສ້າງຂະໜາດໃຫຍ່ ຫຼື ຂະໜາດກາງທີ່ເຫັນວ່າຈະສ້າງຜົນກະທົບທາງລົບໃຫ້ແກ່ສິ່ງແວດລ້ອມ
- xii. ຈ່າຍເງິນເດືອນເພີ່ມໃຫ້ພະນັກງານຂອງອົງການຈັດຕັ້ງລັດທີ່ໄດ້ຮັບທຶນແຕ່ຍົກເວັ້ນ, ຈ່າຍເບ້ຍມີລົງສະໜາມ, ປະຊຸມ ແລະ ເງິນເພີ່ມໃຫ້ປະຊາຊົນຜູ້ມາອອກແຮງງານ

5.5.2. ສັງລວມຄຳເຫັນທີ່ມີຕໍ່ກອບ ນະໂຍບາຍນີ້:

ໂດຍລວມ, ແມ່ນມີຄວາມເຫັນດີເຫັນພ້ອມໃນກອບນະໂຍບາຍປ້ອງກັນຜົນກະທົບນີ້. ພ້ອມນີ້ຍັງໄດ້ສະຫຼຸບວ່າມີຄວາມຈຳເປັນທີ່ສຸດທີ່ຈະຕ້ອງໄດ້ນຳໃຊ້ກອບນະໂຍບາຍນີ້ເພື່ອປ້ອງກັນຜົນກະທົບທາງລົບທີ່ອາດຈະເກີດຂຶ້ນຕໍ່ສັງຄົມ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ. ດັ່ງນັ້ນຈຶ່ງເຫັນດີເປັນເອກະພາບຕໍ່ກອບນະໂຍບາຍນີ້.

5.6. ສັງລວມສິດທິຂອງຊົນເຜົ່າຕາມກົດໝາຍຂອງ ສປປລາວ

5.6.1 ຂໍ້ສັ່ງເຂບກ່ຽວກັບນະໂຍບາຍຕໍ່ຊົນເຜົ່າຕ່າງໆ

ໃນທີ່ປະຊຸມໄດ້ສະເໜີໂດຍທ້ອນກ່ຽວກັບນະໂຍບາຍຂອງລັດຖະບານຕໍ່ຊົນເຜົ່າຄື:

- ກ. ນະໂຍບາຍຂອງ ສປປລາວ ກໍ່ຄືລັດຖະທຳມະນູນມີບາງພາກກໍໄດ້ລະບຸເຖິງສິດທິຂອງເຊົາເຜົ່າຄື: ຜົນລະເມີງລາວທຸກໆຄົນມີສິດເທົ່າທຽມກັນຕໍ່ໜ້າກົດໝາຍ ແລະມີສິດຕັ້ງຖິ່ນຖານຢູ່ໃນຂອບເຂດທົ່ວປະເທດບົນພື້ນຖານມີທີ່ດິນທຳການຜະລິດ ແລະມີຊັບພະຍາກອນພຽງພໍສຳລັດການດຳລົງຊີວິດ.
- ຂ. ລັດຖະບານໄດ້ສຸມໃສ່ພັດທະນາຊົນເຜົ່າສ່ວນໜ້ອຍທີ່ດ້ອຍໂອກາດຢູ່ຕາມຊົນນະບົດທີ່ຮ່າງໄກຊອກລິກ. ໃນນັ້ນໄດ້ອີງຕາມນະໂຍບາຍເຕົ້າໂຮມປະຊາຊົນຈາກບ້ານນ້ອຍຢູ່ກະແຈກກະຈາຍມາເປັນບ້ານໃຫຍ່ຢູ່ຕາມແຄມທາງ ແລະ ທົ່ງພຽງ ເພື່ອໃຫ້ເຂົາເຈົ້າໄດ້ມີທາງເຂົ້າຫາຕາມສາທາລະນະປະໂພກ ແລະ ປະໂຫຍດ ທີ່ມີຄວາມສະດວກສະບາຍຄື: ຖະໜົນທົນທາງ.ໄຟຟ້າ.ນໍ້າໃຊ້, ໂຮງຮຽນ ແລະສາທາລະນະສຸກອື່ນໆ.ໃນຫວ່າງປີ 2008 ນີ້ກົມຊົນເຜົ່າກໍໄດ້ທຳການສຶກສາເຖິງປະເພດຊົນເຜົ່າຕ່າງໆ ຊຶ່ງສາມາກສະຫຼຸບໄດ້ວ່າປະຈຸບັນ ສປປລາວ ປະກອບດ້ອຍ 48 ຊົນເຜົ່າເປັນທາງການ.
- ຄ. ນະໂຍບາຍທີ່ກ່ຽວຄ້ອງກັບການແກ້ໄຂຜົນກະທົບຈາກໂຄງການພັດທະນາຕ່າງໆກໍໄດ້ລະບຸວ່າຕ້ອງຮັບປະກັນສິດຜົນປະໂຫຍດຂອງປະຊາຊົນຄືກັນກັບ ທຸກເງື່ອນໄຂທີ່ໄດ້ລະບຸໃນກອບນະໂຍບາຍປ້ອງກັນຜົນກະທົບຕໍ່ສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະສັງຄົມຄື: ຮັບປະກັນການລຸດຜ່ອນຜົນກະທົບໃຫ້ມີໜ້ອຍທີ່ສຸດໂດຍສະເພາະແມ່ນຊົນເຜົ່າສ່ວນໜ້ອຍ ແລະ ຜູ້ທີ່ດ້ອຍໂອກາດ.

5.6.2 ສັງລວມຄຳເຫັນທີ່ໄດ້ຍົກຂຶ້ນຕໍ່ສິດທິຂອງຊົນເຜົ່າຕ່າງໆ.

- ປັດຈຸບັນ ມີຄວາມຕ້ອງການ ການປັບປຸງນະໂຍບາຍສະເພາະທີ່ເຫັນໃສ່ການພັດທະນາຊົນເຜົ່າສ່ວນໜ້ອຍຜູ້ທີ່ດ້ອຍໂອກາດເພື່ອເຮັດແນວໃດໃຫ້ມີການພັດທະນາເໝາະສົມກັບແບບແຜນການດຳລົງຊີວິດຂອງເຂົາເຈົ້າ.
- ຄຽງຄູ່ກັບການວາງແຜນຈັດຕັ້ງປະຕິບັດໂຄງການພັດທະນາ, ມັນມີຄວາມຮຽບຮ້ອງໃຫ້ສ້າງຄູ່ມືປຶກສາຫາລືກັບຊົນເຜົ່າຕ່າງໆເພື່ອຮັບຄວາມເຂົ້າໃຈຂອງເຂົາເຈົ້າຕໍ່ກັບຈຸດປະສົງຂອງໂຄງການດັ່ງກ່າວ.

5.7. ສະຫຼຸບຜົນຂອງກອງປະຊຸມ

5.7.1 ຄຳຄິດຄຳເຫັນ ແລະຂໍ້ແນະນຳ

ກ. ຜົນກະທົບທີ່ອາດຈະເກີດຂຶ້ນຕໍ່ຈາກໂຄງການຍ່ອຍເຄືອຄ່າຍອານຸລັກຊຸມຊົນໃຫ້ແກ່ວິທີຊີວິດຂອງເຂົາເຈົ້າ.

ຜົນກະທົບທາງບວກ: (1) ໂຄງການນີ້ຈະໄດ້ສ້າງຄວາມສະດວກໃຫ້ແກ່ອົງການຈັດຕັ້ງບັນພັນຖານໄດ້ມີໂອກາດຕິດຕາມ ແລະ ສະໜັບສະໜູນປະຊາຊົນເຮັດກິດຈະກຳເພື່ອແກ້ໄຂຊີວິດການເປັນຢູ່ເຂົາເຈົ້າເປັນປະຈຳ (2) ປັບປຸງຊີວິດການເປັນຢູ່ຂອງປະຊາຊົນທີ່ຕິດພັນກັບການອານຸລັກປ່າສະຫງວນ;(3) ສັງເລີມວິທີຊີວິດຂອງປະຊາຊົນທຳມາຫາກິນໃຫ້ດີກວ່າການໄປລາເນື້ອຫຼືເກັບເຄື່ອງປ່າຂອງດົງແບບດັບສູນຢູ່ເຂດປ່າສະຫງວນ (4) ປະສານເປັນເຄືອຄ່າຍຢ່າງກົມກຽວຢູ່ໃນອົງການຈັດຕັ້ງຂັ້ນພື້ນຖານເພື່ອອະນຸລັກປ່າສະຫງວນໃຫ້ມີປະສິດທິພາດສູງສຸດ

ຜົນກະທົບທາງລົບ: (1) ຄົງການນຸດຈະໄດ້ສ້າງຂໍ້ຈຳກັບໃຫ້ແກ່ການເຂົ້າຊຸດຄົ້ນເຄື່ອງປ່າຂອງດົງ ແລະ ຊັບພະຍາກອນປະເພດຖືກການຫ້າມແລະກໍ່ເປັນປະເພດທີ່ຫາຍາກໃນພື້ນທີ່ນັ້ນແລ້ວ; (2) ການປ່ຽນແປງອາຊີບວິຖີຊີວິດຂອງປະຊາຊົນນັ້ນ ນັບວ່າເປັນຂັນຕອນທີ່ຍຸງຍາກໃຫ້ແກ່ປະຊາຊົນຊົມເຜົ່າສ່ວນໜ້ອຍທີ່ບໍ່ມີການສຶກສາຄວາມຮູ້ ແລະ ການຕະຫຼາດ.

ຂ. ຜົນກະທົບທີ່ອາດຈະເກີດຂຶ້ນຈາກໂຄງການຄຸ້ມຄອງອ່າງນ້ຳເທີນ-ນ້ຳກະດົງ

ຜົນກະທົບທາງບວກ: (1) ປະກອບສ່ວນໃນການແກ້ໄຂຜົນກະທົບສະສົມຈາກຫຼາຍໂຄງການພັດທະນາສູ່ອ່າງຮັບນ້ຳ; (2) ປະກອບສ່ວນໃນການຮັກສາຄວາມສົມດູນດ້ານນີ້ເວດວິທະຂອງລະບົບນີ້ເວດທີ່ຕິດພັນກັບການພັດທະນາໂຄງການໄຟຟ້ານ້ຳຕົກ, ການກະສິກຳແລະການນຳໃຊ້ນ້ຳເຂົ້າໃນການບໍລິໂພກ.

ຜົນກະທົບທາງລົບ: (1) ໂຄງການນີ້ຈະເປັນກົດຈະກຳໜຶ່ງທີ່ເຂົ້າໄປກ່ຽວໂຍມກັບການນຳໃຊ້ນໍ້າ ແລະ ຊັບພະຍາກອນນໍ້າແບບຟຸມເຟືອຍ (3) ໂຄງການນີ້ອາດສ້າງຂໍ້ຈຳກັບໃຫ້ແກ່ການນຳໃຊ້ຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດຂອງປະຊາຊົນ.

ຄ ທາງເລືອກວິຖີຊີວິດໃໝ່ທີ່ທົດທາງແກ້ໄຂບັນຫາຂອງປະຊາຊົນ

- ການປູກເຄິ່ງປ່າຂອງດົງເສີມປ່າ (ເຂດເມືອງຄຳເກີດ)
- ບັບປຸງລະບົບສັນຍາທີ່ເປັນທາງການເພື່ອພູກພັນລາຄາຜົນຜະລິດຂອງປະຊາຊົນໃຫ້ມີຄວາມໝັ້ນຄົງເພື່ອລົກລຽງການເກື້ອກຸມລາຄາສິນຄ້າຂອງແມ່ຄ້າໂດຍສະເພາະແມ່ນເມືອງຄຳເກີດ
- ສົ່ງເສີມການປູກຜິດປອດສານຜິດ(ສຳລັບເມືອງປາກກະດິງ)
- ຈັດສັນພື້ນທີ່ທຳການຜະລິດໃຫ້ປະຊາຊົນ(ເຂດຫ້ວຍງົວ)
- ສົ່ງເສີມການລ້ຽງສັດ (ເຂດຫ້ວຍງົວ)

5.7.2. ບົດກ່າວບົດປະຊຸມປຶກສາຫາລື

ໃນຕອນທ້າຍຂອງປະຊຸມທ່ານຫົວໜ້າກົມຊົມເຜີຍກໍ່ໄດ້ກ່າວສະແດງຄວາມຂອບໃຈມາຍັງບັນດາທ່າຜູ້ເຂົ້າຮ່ວມທາງໝົດ ແລະໃຫ້ໂອກາດໃຫ້ແກ່ທຸກພາກສ່ວນໄດ້ມີໂອກາດປະກອບຄຳຄິດຄຳເຫັນແກ່ໂຄງການນີ້ລວມທັງສາມາດສົ່ງຄຳຄິດຄຳເຫັນມາຍັງແນວລາວສ້າງຊາດຂັ້ນພື້ນຖານ ເພື່ອຈະໄດ້ນຳມາປັດປຸງການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດໂຄງການໃຫ້ມີປະສິດຜົນສູງສຸດໃນຕໍ່ໜ້າ.

6. ສັງລວມບົດຮຽນໂດຍຫຍໍ້ຕໍ່ປະຊຸມທຸກຂົນຕອນ

6.1. ປຶກສາຫາລືກັບສູນກາງແນວລາວສ້າງຊາດ

- ແນວລາວເປັນອົງການທີ່ເໝາະສົມໃນການດຳເນີນປະຊຸມປຶກສາຫາລືກັບຊົນເຜົ່າ
- ແຕ່ໃນຄະນະດຽວກັນ ສູນກາງແນວລາວກໍ່ມີຄວາມຈຳເປັນຈະຕ້ອງໄດ້ນຳໃຊ້ງົບປະມານຈຳນວນໜຶ່ງຈາກຄສລ ເພື່ອໄປຈ່າຍດຳເນີນການປຶກສາຫາລື ແລະສ້າງຄູ່ມື.
- ມີຄວາມຈຳເປັນຕ້ອງໃຊ້ພາສາແປເປັນ ມົ້ງ ແລະກຶມມຸເພື່ອຊ່ອຍໃຫ້ຄວາມເຂົ້າໃຈຂອງຊົນເຜົ່າເລິກເຊິ່ງຂຶ້ນ.

6.2. ປຶກສາຫາລືກັບແຂວງ

- ຂະບວນການປຶກສາຫາລື (ວິທີການ) ນັດວ່າສໍາຄັນເພາະແຕ່ລະທ້ອງຖິ່ນບໍ່ຄືກັນ
- ທ້ອງການອ້ອມຂ້າງເມືອງແລະພະນັກງານເຂດແມ່ນຂອບປະສານງານທີ່ສໍາຄັນເພື່ອຈະເຂົ້າຫາຊົນເຜົ່າແບບກົງໄປກົງມາ
- ແນວໂຮມເຖົ້າແກ່ອາວຸດໂສແມ່ນບຸກຄົນທີ່ສໍາຄັນສໍາລັບການໃຫ້ຂໍ້ມູນ

6.3. ປຶກສາຫາລືກັບເຈົ້າເມືອງແລະທ້ອງການອ້ອມຂ້າງເມືອງບໍລິຄັນ

- ບຸກຄົນທີ່ສໍາຄັນໃນການໃຫ້ຂໍ້ມູນຄື 7 ອົງການຈັດຕັ້ງຂັ້ນບ້ານ
- ທີ່ມງານຮັບພິຊອບນີ້ຕ້ອງແຈ້ງໃຫ້ປະຊາຊົນຮູ້ລ່ວງໜ້າກ່ອນຈະເຂົ້າເຮັດວຽກກັບຊາວບ້ານ
- ຈໍາເປັນຕ້ອງໃຊ້ພາສາທ້ອງຖິ່ນເພື່ອຄວາມເຂົ້າໃຈດີຂຶ້ນ
- ສໍາພາດບຸກຄົນ ແລະ ເວລາຫົວຄໍາທັງຈາກປະຊາຊົນກັບຈາກໂຮ່ນາຈະເປັນການດີທີ່ສຸດ

6.4. ປຶກສາຫາລືກັບປະຊາຊົນຊາວເມືອງບໍລິຄັນ.

ທີ່ມງານໄດ້ຈັດປະຊຸມປຶກສາຫາລືກັບປະຊາຊົນອ້ອມຂ້າງປ່າສະຫງວນຫ້ວຍງົວຢູ່ບ້ານ ໂນນສົມບູນ ໃນວັນທີ່ 10 ກັນຍາ 2009 ທີ່ມງານໄດ້ສະເໜີໂດຍຫຍໍ້ກ່ຽວກັບ ໂຄງການປ່າສະຫງວນຫ້ວຍງົວແລະຂໍໃຫ້ປະຊາຊົນມີຄໍາເຫັນໃຫ້ແກ່ບົດສະເໜີດັ່ງກ່າວ.

ສັງລວມໂຄງການປ່າສະຫງວນຫ້ວຍງົວໃລຍະ2.

ທີ່ມງານໄດ້ສະເໜີເນື້ອໃນຂອງໂຄງການປ່າສະຫງວນຫ້ວຍງົວໃລຍະ2ໃຫ້ແກ່ປະຊຸມຮັບຊາບໂຄງການນີ້ມີຈຸດປະສົງຄືສືບຕໍ່ສ້າງຄວາມເຂັ້ມແຂງໃນການຄຸ້ມຄອງປ່າສະຫງວນໃຫ້ແກ່ປະຊາຊົນໃນເຂດພື້ນທີ່ອ້ອມແອ້ມປ່າສະຫງວນຈຸດປະສົງຂອງໂຄງການນີ້ມີຄື:

1. ສ້າງປ່າສະຫງວນຫ້ວຍງົວໃຫ້ກາຍເປັນສູນຝຶກອົບຮົມນັກຮຽນພາກສະໜາມ ເພື່ອສຶກສາຊີວະນາໆພັນເພາະເຄື່ອງປ່າຂອງດົງທີ່ຕິດພັນກັບການວາງແຜນຄຸ້ມຄອງປ່າສະຫງວນແບບນັກຮຽນມີສ່ວນຮ່ວມ.
2. ຫຼຸດຜ່ອນການຕັດໄມ້ທໍາລາຍປ່າແບບສະຊາຍແລະເກັບເຄື່ອງປ່າຂອງດົງແບບບໍ່ມີແຜນໂດຍການເພີ່ມກໍາລັງນັກຮຽນກວດກາ ແລະ ຕິດຕາມຢູ່ດ່ານ 2 ຈຸດເຂົ້າເມືອງ.

ໂຄງການນີ້ ຈະໄດ້ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດເປັນເວລາ 11 ເດືອນນຳໃຊ້ງົດປະມານ 58,000 ໂດລາແລະຈັດຕັ້ງ ໂດຍພະແນກກະສິກຳປ່າໄມ້ ຮ່ວມກັບໂຮງຮຽນປ່າໄມ້ຊັ້ນກາງຂອງແຂວງບໍລິຄຳໄຊ.

ຄຳຄິດຄຳເຫັນຕໍ່ໂຄງການປ່າສະຫງວນນີ້ມີຄື:

1. ປຸງຈຸດປະສົງທີ່ 2 ມາເປັນ ເພື່ອຊ່ອຍເຫຼືອຊຸມຊົນອ້ອມແອ້ມປ່າສະຫງວນດ້ານການປະເມີນຜົນກະທົບຕໍ່ ສັງຄົມ ແລະ ວາງແຜນສ້າງວິຖີຊີວິດການເປັນຢູ່ທີ່ຕິດພັນກັບການອະນຸລັກປ່າສະຫງວນ.
2. ປະຊາຊົນໃນເຂດນີ້ມີຄວາມຕ້ອງການຊ່ອຍເຫຼືອເຂົາເຈົ້າພັດທະນາຊີວິດການເປັນຢູ່ເປັນບູລິມະສິດທຳອິດ
3. ປະຊາຊົນຕ້ອງການໃຫ້ອົງການຈັດຕັ້ງຂັ້ນພື້ນຖານຈັດສັນເນື້ອທີ່ທຳການຜະລິດໃຫ້ແກ່ເຂົາເຈົ້າລວມທັງ ທົດທວນຄືນທີ່ຢູ່ອາໄສໃໝ່ອີກ.

7. ສັງລວມເນື້ອໃນການສຳພາດປະຊາຊົນ

7.1. ຜົນການສຳພາດຢູ່ເມືອງບໍລິຄັນ.

- ການຈັດຕັ້ງຂັ້ນເມືອງຈະຕ້ອງໄດ້ຈັດສັນທີ່ດິນທຳການຜະລິດໃຫ້ແກ່ປະຊາຊົນທຳມາຫານກິນ
- ຕ້ອງການ ການລ້ຽງສັດ
- ສົ່ງເສີມການຫັດຖະກຳແລະປ່ອຍເງິນກູ້ຂະໜາດນ້ອຍໃຫ້ແກ່ປະຊາຊົນ
- ຕ້ອງການກົດລະບຽບຄອງປ່າສະຫງວນແລະເຜີຍແຜ່ໃຫ້ບ້ານອື່ນຮູ້ຈັກນຳດ້ວຍ.
- ຕ້ອງການພັດທະນາຊີວິດການເປັນຢູ່ຂອງປະຊາຊົນ ກ່ອນການອະນຸລັກປ່າສະຫງວນ

7.2. ຜົນສຳພາດຢູ່ເມືອງປາກກະດິງ

- ສົ່ງເສີມການປູກຜັກປອດສານຜິດໂຄງການນຳໃຊ້ບົດຮຽນທີ່ດີ ທີ່ ຄສລ ໄດ້ສະໜັບສະໜູນໄປແລ້ວ.
- ຕ້ອງການໃຫ້ອົງການຈັດຕັ້ງລັດຊອກທາແຫຼ່ງຕະຫລາດມາຮັບຮອງຊື້ສິນຄ້າຂອງປະຊາຊົນ.
- ຕ້ອງການລ້ຽງສັດທຸກປະເພດຕາມຄວາມເໝາະສົມ.

8. ສະຫຼຸບລວມ ແລະ ຂັ້ນຕອນຕໍ່ໄປ.

ຜ່ານການປຶກສາຫາລືຊົມເຜີຍທຸກຂັ້ນຕອນສາມາດສະຫຼຸບໄດ້ດັ່ງນີ້:

- ຈຸດປະສົງລວມຂອງໂຄງການຍ່ອຍເຄື່ອນຍາຍອະນຸລັກຊຸມຊົນບໍ່ມີການປ່ຽນແປງ.
- ທຸກໆຄົນທີ່ເຂົ້າຮ່ວມຂະບວນການປຶກສາຫາລືເຫັນວ່າ: ໂຄງການນີ້ບໍ່ມີຜົນກະທົບຕໍ່ສັງຄົມ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ ແຕ່ຕ້ອງໄດ້ປັບປຸງກິດຈະກຳຄືນໃໝ່ໃຫ້ເໝາະສົມກັບແຕ່ລະບ້ານ ຕົວຢ່າງບາງບ້ານຈະເຮັດຊົມລະປະທານຂະໜາດໜ້ອຍ, ບາງບ້ານຈະປູກເຄື່ອງປ່າຂອງດົງ ແລະ ອື່ນໆ.
- ຕ້ອງການສ້າງຄວາມສາມາດໃຫ້ອົງການຈັດຕັ້ງຂັ້ນເມືອງເພື່ອຮັບປະກັນຜົນສຳເລັບຂອງໂຄງການໄດ້ໄປຕາມຄາດໝາຍ.
- ມີຄວາມສ່ຽງສູງຕໍ່ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດໂຄງການຢູ່ໃນລະດັດແຂວງໂດຍສະເພາະແມ່ນ ຫຼຸດລົງ ເຊິ່ງຮັບພິຊອບຫຼາຍໆໂຄງການໃນເວລາດຽວ ລວມທັງເວລາກະກຽມບົດສະເໜີໂຄງການ.
- ຫຼັງຈາກ ຄສລ ໃລຍະເພີ່ມໄດ້ຮັບການອານຸມັດແລ້ວຈະຕ້ອງໄດ້ສຶກສາລະອຽດກ່ຽວກັບຄວາມຕ້ອງການສະເພາະຂອງແຕ່ລະບ້ານເປັນເປົ້າໝາຍຄື:
 - ສຳລັບປ່າສະຫງວນຫ້ວຍງົວນັ້ນແມ່ນລັດຖະບານກໍ່ຄື ຄສລ ຕ້ອງສະໜັບສະໜູນນະໂຍບາຍການເຕົ້າໂຮມບ້ານໜ້ອຍເປັນບ້ານໃຫ່ຍທີ່ຖືວ່າບໍ່ມີຜົນກະທົບໃດໆຕໍ່ປະຊາຊົນເພາະວ່າໃລຍະຜ່ານມານັ້ນບໍ່ມີທາງເຂົ້າຫາບ້ານເກົ່າຢູ່ໃນປ່າສະຫງວນເຊິ່ງຖືວ່າເປັນບັນຫາຢູ່ຍາກທີ່ສຸດໃຫ້ແກ່ເຂົາເຈົ້າໃນການຄົ້ນຄວ້າຄົ້ນຄ້ວາອອກສູ່ການສຶກສາ, ສາທາລະນະສຸກໃນລະດູຝົນຜົນກະທົບຕໍ່ສິ່ງແວດລ້ອມແລະສັງຄົມຈະບໍ່ມີຢູ່ຈາກການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດໂຄງການ ຫ້ວຍງົວນີ້ດັ່ງນັ້ນຄວນຈະດຳເນີນຄົງການໂດຍການປັບປຸງໃຫ້ຊອບຄ່ອງກັບຄວາມຕ້ອງການຂອງປະຊາຊົນຕື່ມອີກເທົ່ານັ້ນ.
 - ປກສ ເຫັນວ່າຄວນຈະຊ່ອຍເຫຼືອປັບປຸງຊີວິດການເປັນຢູ່ຂອງປະຊາຊົນໃນພື້ນທີ່ອ້ອມແອ້ມປ່າສະຫງວນຫ້ວຍງົວນີ້. ເຖິງຢ່າງໃດກໍຕາມຍັງບໍ່ສາມາດຮັບປາກໄດ້ເທື່ອຈະຕ້ອງໄດ້ສຶກສາຄວາມລະອຽດອີກຕື່ມ.
 - ເຫັນດີເປັນເອກະພາບຕໍ່ກອບນະໂຍບາຍປ້ອງກັນສັງຄົມ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະ ສາມາດເຜີຍແຜ່ອອກສູ່ສັງຄົມໄດ້.